СОЛИҚҚА ОИД ҲУҚУҚБУЗАРЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИК ЧОРАЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ

Эргашев Илхомжон Ободович
Ўзбекистон Республикаси Солиқ қўмитаси хузуридаги
Фискал институти "Солиқлар ва солиққа тортиш"
факультети декани и.ф.н
ТЕЛ: 998- 99- 926- 67- 35

Аннотация: Мақолада тадбиркорлик субъектларини солиққа оид ҳуқуқбузарлик учун жавобгарлик чораси сифатида белгиланган молиявий санкциялар ва маъмурий жарималарни қўлланилиши ҳам субъект фалиятига ҳам уларнинг мансабдорларига нисбатан таъсири ҳамда ўзига хос жиҳатлари, аҳамияти кўриб чиқилади.

Калит сўзлар: солиққа оид ҳуқукбузарлик, маъмурий жарима, санкция, молиявий санкция, жарима.

Аннотация: В статье рассматривается влияние финансовых санкций и административных штрафов на субъектов предпринимательства и их должностных лиц, а также их особенности и значение.

Ключевые слова: налоговое правонарушение, административные штрафы, санкция, финансовая санкция, штраф.

Abstract: The article examines the impact of financial sanctions and administrative fines on business entities and their officials, as well as their features and significance.

Keywords: tax violation, administrative fines, sanction, financial sanction, fine.

Кириш

Иқтисодиётнинг бозор иқтисодиётига ўтиши натижасида унда солиқларнинг роли ва ижтимоий мақсади ошди ва бу ўз навбатида солиққа оид ҳуқуқбузарликлари, хусусан "молиявий ҳуқуқбузарлик", "солиққа оид ҳуқуқбузарлик" каби тушунчаларга эътибор қаратила бошланди. 2020 йилда қабул қилинган янги таҳрирдаги Солиқ кодексида ҳам "солиққа оид ҳуқуқбузарлик", "молиявий санкция" тушунчалари қўлланилган ва қонун ижодкори томонидан тегишли таърифлар берилган.[1]

Солиққа оид ҳуқуқбузарлик кенг маънода солиқ қонун ҳужжатлари билан юридик жавобгарлик назарда тутилган, солиқ муносабатлари иштирокчиларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларининг бузилишига, солиқ мажбуриятларининг бажарилмаслигига олиб келувчи қилмиш ҳисобланади.[2]

---

[1] Adurahimov, A. Z., & Ergashov, I. O. (2023). KICHIK BIZNESGA QANDAY YENGILLIKLAR BERILADI, KIMLAR 20 MLN YOKI 30 MLN TO 'LASA SOLIQ HISOBOTINI YURITISHI SHART EMAS, 2023 YILGI SOLIQ O 'ZGARISHLARI. IJODKOR O'QITUVCHI, 3(32), 30-32.
[2] Adurahimov, A. Z., & Ergashov, I. O. (2023). TA'LIMDA TEXNALOGIYALARNI QO 'LLASH HAMDA XORIJIY TILLARNI O 'RGATISH ORQALI MUTAXASSISLARNI MALAKALI KADR SIFATIDA CHIQARISH ISLOHATLARI. SCIENTIFIC APPROACH TO THE MODERN EDUCATION SYSTEM, 2(18), 62-64.

Солиққа оид ҳуқуқбузарлик иқтисодий, ижтимоий муносабатларнинг ривожланишига тўсқинлик қилади ва уларнинг бузилишига олиб келади. Солиқ соҳасидаги ҳуқуқбузарликлар қасддан ёки эҳтиётсизлик орқасидан содир этилиб, унинг натижасида фуқаролар, жамият ва давлат манфаатларига моддий ёки маънавий зарар етказилади.

Таҳлиллар

Солиқ ҳуқуқбузарлиги содир этилганда бевосита давлат мажбурлов чоралари қўлланилади. Солиқ соҳасидаги давлат мажбурлов чоралари деганда, Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида белгиланган, ваколатли давлат органлари томонидан солиқ соҳасидаги ҳуқуқбузарларга нисбатан қўлланиладиган таъсир чоралари йиғиндиси тушунилади.[3]

Солиқ соҳасидаги ҳуқуқбузарлик учун юридик жавобгарликнинг турлари уларнинг қилмишнинг ижтимоий хавфлилиги, етказилган зарарнинг миқдори, қонунда белгиланган оғирлаштирувчи ва енгиллаштирувчи ҳолатларни инобатга олган ҳолда қуйидаги чоралар тайинланади:[4]

1) молиявий санкция;

2) маъмурий жавобгарлик;

3) жиноий жавобгарлик.

Ҳуқуқий жиҳатдан молиявий санкция деганда – солиқ тўловчидан солиқ қонунчилиги ва бошқа қонун ҳужжатлари талабларининг бузилиши муносабати билан ундириладиган қатъий сумма ёки фоизлар кўринишидаги тўлов, шунингдек, ташқи иқтисодий фаолият соҳасидаги ҳуқуқбузарликлар учун ундириладиган жарималар тушунилади.

Молиявий санкция солиқ қонунчилиги талабларининг бузилишига давлат томонидан муносабат шакли сифатида ўзига хос хусусиятларга эга:[5]

биринчидан, солиқ қонунчилигининг бузилиши муносабати билан қўлланилади;

иккинчидан, пул ундириш шаклида бўлади;

учинчидан, давлат бюджетига ундирилади;

тўртинчидан, ваколатли органлар томонидан қўлланилади;

бешинчидан, ҳуқуқбузарга солиқ қонун ҳужжатларини бузишнинг салбий оқибатларни кўрсатади.

олтинчидан, солиқ қонун ҳужжатларини бузилиши натижасида давлатга етказилган зарарни қоплаш вазифасини бажаради.

Молиявий санкциялар Солиқ кодексининг 28, 29-бобларида назарда тутилган аниқ миқдорларда ёки фоизлар шаклида белгиланади ва жарималар тарзида қўлланилади. Демак, ушбу бобларда назарда тутилмаган жарималар

[3] Adurahimov, A. Z., & Ergashov, I. O. (2023). KICHIK BIZNESGA QANDAY YENGILLIKLAR BERILADI, KIMLAR 20 MLN YOKI 30 MLN TO ‘LASA SOLIQ HISOBOTINI YURITISHI SHART EMAS, 2023 YILGI SOLIQ O ‘ZGARISHLARI. IJODKOR O'QITUVCHI, 3(32), 30-32.

[4] Muxiddin Abdullaevich Qurbonov, & Ergashev Uyg'un Jabborovich. (2023). kameral soliq tekshiruvida inson omilini kamaytirishda smart texnologiyalardan foydalanish istiqbollari. Jahon ilmiy tadqiqot jurnali , 21 (1), 260–268. http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/2883 dan olindi

[5] Qurbonov Muxiddin Abdullaevich. (2023). xufiyona iktisodiyot sharoitida davlat moliyaviy nazorati va uni takomilashtirish yo'nalishlari. Jahon ilmiy tadqiqot jurnali , 21 (1), 248–259. http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/2882 dan olindi

солиққа оид ҳуқуқбузарлик учун молиявий санкциялар сифатида тан олиниши мумкин эмас.[6]

Молиявий санкция маъмурий жаримадан қуйидаги жиҳатлари билан фарқланади:

- молиявий санкцияни бошқа жазо билан алмаштирилиши мумкин эмас;
- ваколатли орган ўз хоҳишига кўра молиявий санкциядан озод қила олмайди;
- молиявий санкция сифатида жарима солишнинг маъмурий тартиби солиқ қонунчилигида белгиланган.

Молиявий санкциялар солиққа оид ҳуқуқбузарлик субъектларига, яъни юридик шахсларга, якка тартибдаги тадбиркорларга, жисмоний шахсларга, солиқ агентлари фаолиятларига нисбатан қўлланилади.

Жавобгарликни енгиллаштирувчи ҳеч бўлмаганда битта ҳолат мавжуд бўлган тақдирда, жарима миқдори Солиқ кодексининг тегишли моддасида белгиланган миқдорга нисбатан икки марта камайтирилади. Аниқланган солиққа оид ҳуқуқбузарликлардаги айбга иқрор бўлинганда ва солиқ органининг солиққа оид ҳуқуқбузарлик учун жавобгарликка тортиш тўғрисидаги қарори олинган кундан эътиборан ўн кунлик муддатда молиявий санкциялар суммаси ихтиёрий равишда тўланганда жарима миқдори Солиқ кодексининг тегишли моддаларида белгиланган миқдорга нисбатан икки бараварга камайтирилади.[7]

Солиққа оид ҳуқуқбузарликнинг илгари худди шундай ҳуқуқбузарлик учун жавобгарлик чоралари қўлланилган шахс томонидан бу чоралар қўлланилган кундан эътиборан бир йил ичида қайта содир этилганлиги жавобгарликни оғирлаштирувчи ҳолат дея эътироф этилиб, жарима миқдори икки баробар оширилади.[8]

Солиқ органи томонидан солиққа оид ҳуқуқбузарлик содир этганлик учун жавобгарликка тортилаётган шахсга молиявий санкциянинг тегишли суммасини ўз ихтиёри билан тўлаш ёзма шаклда таклиф этилади. Молиявий санкция – жарима агар ҳуқуқбузар томонидан ихтиёрий равишда тўланмаса, жаримани ундиришнинг мажбурий тартиби амалга оширилади.[9]

Солиқ кодексининг 227^{1}-моддасига кўра, Фискал белгиларни акс эттириш ёхуд автоматлаштирилган ҳисобга олиш ўлчов воситалари билан жиҳозлаш ёки солиқ органларининг ахборот тизимлари билан интеграция қилинишини таъминлаш бўйича қонунчиликда белгиланган талабларни ёки тартибни бузиш, шунингдек товарларни (маҳсулотларни) ишлаб чиқарувчилар, импорт

[6] Adurahimov, A. Z., & Ergashov, I. O. (2023). TA’LIMDA TEXNALOGIYALARNI QO ‘LLASH HAMDA XORIJIY TILLARNI O ‘RGATISH ORQALI MUTAXASSISLARNI MALAKALI KADR SIFATIDA CHIQARISH ISLOHATLARI. SCIENTIFIC APPROACH TO THE MODERN EDUCATION SYSTEM, 2(18), 62-64.

[7] Курбонов Мухиддин Абдуллаевич. (2023). хуфиёна иқтисодиётга курашиш жараёнида бюджет интизомини мустаҳкамлашнинг зарурлигихуфиёна иқтисодиётга курашиш жараёнида бюджет интизомини мустаҳкамлашнинг зарурлиги. World Scientific Research Journal, 21(1), 153–165. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/2873

[8] Adurahimov, A. Z., & Ergashov, I. O. (2023). TA’LIMDA TEXNALOGIYALARNI QO ‘LLASH HAMDA XORIJIY TILLARNI O ‘RGATISH ORQALI MUTAXASSISLARNI MALAKALI KADR SIFATIDA CHIQARISH ISLOHATLARI. SCIENTIFIC APPROACH TO THE MODERN EDUCATION SYSTEM, 2(18), 62-64.

[9] Курбонов, М. (2020). Зарубежный опыт эффективного использования финансовых ресурсов государственных целевых фондов. Экономика И Образование, 1(5), 163–166. извлечено от https://inlibrary.uz/index.php/economy_education/article/view/4823

қилувчилар ва сотувчилар томонидан идентификация воситалари орқали мажбурий рақамли маркировкалаш қоидаларини бузиш — реализация амалга оширилган охирги ҳисобот чорагида олинган соф тушум миқдорида жарима солишга сабаб бўлади.

Ташкилот ва корхоналар томонидан ноқонуний холат бартараф бўлиб, қонунчилик бўйича мансабдор шахсларга нисбатан қўлланилган жарималар ундирилмагунча хар қандай наториал ва бошқа харакатлар тўхтатилади. Бундан ташқари мазкур механизмни тартибга солишда амалиётда мавжуд муаммлоларни бартараф этади. Масалан мажбурий рақамли маркировкалаш қоидаларини бузиш мезони бўлган охирги ҳисобот чорагида олинган соф тушумга аниқлик киритилмаган.

Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексининг 166-моддасига асосан қонунчиликда мажбурий рақамли маркировкаланиши белгиланган товарларни (маҳсулотларни) ишлаб чиқарувчилар ва импорт қилувчилар томонидан идентификация воситалари орқали мажбурий рақамли маркировкалаш қоидаларини бузиш — мансабдор шахсларга базавий ҳисоблаш миқдорининг юз баравари миқдорида жарима солишга сабаб бўлади.

Жарималарни тадбиркорлик субъектининг фаолиятига эмас балки ушбу фаолиятни амалга оширганларга нисбатан қўлланилиши орқали маркировкалаш тизими назорат қилииш янада тартиб солинади. Бундан ташқари жарима миқдорларини маҳсулот турларига, айниқса инсон саломатлиги зарар етказадиган маҳсулот турларига (алкогол, энергетик ичимликлар ва тамаки) нисбатан белгиланиши адолатлилик тамойилига мос келади.

Россия Федерацияси қонунларида ишлаб чиқарувчи ташкилот ва корхоналар томонидан ишлаб чиқарилган товарлар ва маҳсулотларни назарда тутилган маркировкасиз ва (ёки) маълумотларни қўлламасдан ишлаб чиқарилган ва сотилган маҳсулотлар учун молиявий санкциялар белгиланмаган. Россия Федерациясининг “Маркировка тўғрисида” ги Қонунига мувофиқ маркировка қилинадиган махсулотларни ишлаб чиқарувчи, сақловчи ҳамда сотувчи корхона ва ташкилот мансабдор шахсларга нисбатан қоидабузарлик турларига мос равишда (алкогол ва тамаки маҳсулотлари) маъмурий ҳуқуқбузарлик ашёлари мусодара қилинган ҳолда - маъмурий ҳуқуқбузарлик ашёлари мусодара қилинган ҳолда беш мингдан юз минг рублгача маъмурий жарима белгиланган.

Хулосалар

солиққа оид ҳуқуқбузарликлар учун жавобгарлик сифатида молиявий санкциялар ва маъмурий жарималарни:

тадбиркорлик субъектининг фаолиятига эмас балки ушбу фаолиятни амалга оширган мансабдор шахсларга нисбатан қўлланилиши орқали маркировкалаш тизими назорат қилииш янада тартибга солиниши;

жарима миқдорларини маҳсулот турларига, айниқса инсон саломатлигига зарар етказадиган маҳсулот турларига (алкогол, энергетик ичимликлар ва тамаки) нисбатан белгиланиши;

солиққа оид ҳуқуқбузарликларни бартараф этиш ва олдини олишда нафақат санкциялар, балки солиқлар ва йиғимларни тўлаш соҳасида профилактик тадбирарни олиб бориш адолатлилик тамойилига мос келади ҳам самарали ҳисобланади.

Адабиётлар:

1. Adurahimov, A. Z., & Ergashov, I. O. (2023). Ta’limda texnalogiyalarni qo‘llash hamda xorijiy tillarni o‘rgatish orqali mutaxassislarni malakali kadr sifatida chiqarish islohatlari. Scientific approach to the modern education system, 2(18), 62-64.
2. Adurahimov, A. Z., & Ergashov, I. O. (2023). Kichik biznesga qanday yengilliklar beriladi, kimlar 20 mln yoki 30 mln to‘lasa soliq hisobotini yuritishi shart emas, 2023 yilgi soliq o‘zgarishlari. ijodkor o'qituvchi, 3(32), 30-32.
3. Қурбонов Мухиддин Абдуллаевич. (2024). Қўшилган қиймат солиғини қўллашнинг халқаро амалиётдаги моделлари. World Scientific Research Journal, 23(2), 295–302. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3043
4. Қурбонов Мухиддин Абдуллаевич. (2024). Хуфиёна иқтисодиёт шароитида фискал сиёсати ва унинг назарий асослари. World Scientific Research Journal, 23(2), 303–313. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3044
5. Қурбонов Мухиддин Абдуллаевич. (2024). Божхона тўловларини ундиришда молиявий технологияларини қўллаш амалиётини такомиллаштириш. World Scientific Research Journal, 23(2), 314–324. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3045
6. Қурбонов Мухиддин Абдуллаевич. (2024). Erkin iqtisodiy zonalar faoliyatini takomillashtirish va normativ-huquqiy asoslari. World Scientific research Journal, 23(2), 344–351. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3048
7. Қурбонов Мухиддин Абдуллаевич. (2024). Fiskal siyosat bo‘yicha xorijiy mamlakatlar tajribasi va uni qo‘llash muammolari. World Scientific Research Journal, 23(2), 352–361. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3049
8. Dusiyarov, S. K. (2021). Issues Of Supporting Activities Of Business Entities Through Improving Tax Administration In Uzbekistan. Academicia Globe, 2(11), 51-59.
9. Dusiyarov, S. X. (2023). Stages of entrepreneurship development in uzbekistan and its role in the national economy. Modern Science and Research, 2(6), 16-25.
10. Дусияров Ш. (2021). Кичик тадбиркорлик субъектлари молиявий фаолиятига солиқларнинг таъсири таҳлили, Iqtisodiyot va ta’lim, 2021, 6, 105-109. https://cedr.tsue.uz/index.php/journal/article/view/289 .
11. Дусияров, Ш., Чоршанбаев, У., & Муратжанова, Л. (2024). Саноатни модернизациялашда самарали солиқ механизмларидан фойдаланиш йўллари. Iqtisodiy taraqqiyot va tahlil, 2(2), 367-376.
12. Fayziev, F. (2021). Маҳаллий бюджет даромадларини оширишда мулкий солиқларнинг аҳамияти. Архив научных исследований, 2(1). извлечено от https://journal.tsue.uz/index.php/archive/article/view/305
13. Файзиев Фаррух Абдуллахожаевич. (2024). Ўзбекистонда ўзини ўзи банд қилиш: ривожланиш истиқболлари ва солиқ тизимидаги ўрни. World Scientific Research Journal, 23(2), 387–402. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3052
14. Klichev, B. (2024, февраль 23). Inson kapitalini rivojlantirishda ishchilar harakati tahlili. Ilm-fan taraqqiyotida mintaqaviy iqtisodiyotni rivojlantirish va kambag'allikni qisqartirish, Farg'ona, O'zbekiston. https://doi.org/10.5281/zenodo.10901976
15. Қличев, Б. (2021, май 21). Маҳсулот (иш, хизматлар) га баҳо шакллантириш масалалари. Бухгалтерия ҳисоби ва аудиторлик фаолиятини халқаро стандартлар асосида ташкил этишнинг долзарб масалалари. https://doi.org/10.5281/zenodo.10647005
16. Қличев, Б. (2021, май 21). Ўзбекистонда ишбилармонлик фаоллиги таҳлилини ташкил этиш. Бухгалтерия ҳисоби ва аудиторлик фаолиятини халқаро стандартлар асосида ташкил этишнинг долзарб масалалари. https://doi.org/10.5281/zenodo.10646960
17. Қличев, Б. (2021, май 5). Ишбилармонлик фаоллиги индекси таҳлили. Biznes-tahlilni rivojlantirishning zamonaviy tendensiyalari va istiqbollari. https://doi.org/10.5281/zenodo.10647021
18. Қличев, Б. (2022, сентябрь 16). Операцион фаолият таҳлилида харидор танлови асосида маҳсулотга баҳо шакллантириш масалалари. Инновацион ёндашув асосида молиявий

ҳисоботнинг халқаро стандартларини жорий этиш. https://doi.org/10.5281/zenodo.10647059
19. Қличев Бахтиёр Пардаевич. (2024). Ишчилар қўнимсизлиги таҳлили. World Scientific Research Journal, 23(2), 287–294. Retrieved from http://wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3042
20. Қиличев Ботир Пардаевич. (2024). COVID-19 пандемиясидан кейин туризмни ривожлантириш йўналишлари. Образование наука и инновационные идеи в мире, 39(2), 130–134. Retrieved from https://newjournal.org/index.php/01/article/view/11578/11219
21. Abdullaevich, K. M. (2020). Issues to enhance financial literacy on extrabudgetary targeted funds. International Journal of Research in Social Sciences, 10(8), 129-135.
22. Қурбонов Мухиддин Абдуллаевич. (2024). Яширин иқтисодиётга қарши курашишда фискаль сиёсат, хорижий тажриба, муаммо ва ечимлар. World Scientific Research Journal, 23(2), 257–265. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3039
23. Қурбонов Мухиддин Абдуллаевич. (2024). Солиқ маъмурчилигида молиявий технологиялар – хуфиёна иқтисодиётни қисқартириш омили сифатида. World Scientific Research Journal, 23(2), 266–276. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3040
24. Abdullakhojaevich, F. F. (2020). Peculiarities of assessing real estate by market value for the taxation purpose. International Journal of Research in Social Sciences, 10(7), 92-100.
25. Файзиев, Ф. (2020). Солиқ солиш мақсадида кўчмас мулкни бозор қийматида баҳолашнинг ўзига хос хусусиятлари. Экономика и инновационные технологии, (1 (2)), 218-227.
26. Хамидова Сулув Янгибоевна. (2023). Халқаро амалиётда ички аудиторлик текширувларини ўтказиш услубиётини ва ички аудитнинг халқаро стандартларини такомиллаштириш асослари. "XXI ASRDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR, FAN VA TA’LIM TARAQQIYOTIDAGI DOLZARB MUAMMOLAR" nomli respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi, 1(8), 8–22.
27. Pardayevich, K. B. (2022). ANALYSIS OF PRODUCT PRICING BASED ON PRODUCT PARAMETERS AND CUSTOMER CHOICE. Journal of new century innovations, 6(1), 67-79
28. Klichev Bakhtiyor Pardayevich. (2022). ISSUES OF PRODUCT PRICING IN THE ANALYSIS OF OPERATIONAL. Пандемия шароитида иқтисодиёт, молия ва бошқарувда рақамли трансформация жараёнлари (IV ФОРУМ «ЭКОНОМИКА В МЕНЯЮЩЕМСЯ МИРЕ» 2022 май КАЗАНЬ-ТАШКЕНТ), Казань-Ташкент. https://doi.org/10.5281/zenodo.6641015
29. Qlichev Baxtiyor Pardayevich. (2023). Xo‘jalik yurituvchi subyektlarda ishlab chiqarishning maksimal hajmi tahlili. YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT, 5 (2023), 187–192.
30. Қличев Бахтиёр Пардаевич. (2023). ОПЕРАЦИОН ФАОЛИЯТ ТАҲЛИЛИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ МАСАЛАЛАРИ . World Scientific Research Journal, 12(2), 263–271. Retrieved from http://wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/2557
31. Қличев, Б. П. (2022). Маҳсулот сотиш ҳажми таҳлилини такомиллаштириш масалалари. Science and Education, 3(5), 1719-1728.
32. Хамидова С.Я. (2023). Молиявий ҳисоботларни трансформация қилиш ва параллел усулларда тузишнинг ташқилий жиҳатлари. "Conference on Universal Science Research 2023", 1(8), 18–23.
33. Yuldashev, J. A. (2023). Marketing Principles of Formation of Reserve Funds in the Practice of Commercial Banks. EUROPEAN JOURNAL OF BUSINESS STARTUPS AND OPEN SOCIETY, 3(5), 1–6. Retrieved from https://inovatus.es/index.php/ejbsos/article/view/1650
34. Юлдашев, Ж. А. (2023). Изучение современного состояния банковских поступлений, формы развития внутрибанковских и межбанковских расчетов. World scientific research journal, 12(2), 186-196.
35. Юлдашев, Ж. А. ТИЖОРАТ БАНКЛАРИДА МИЖОЗЛАР БИЛАН МУНОСАБАТЛАР ҲОЛАТИНИ БАҲОЛАШ УСУЛИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ.

36. Yuldashev, J. A. (2022). Mechanisms of Customer Attraction Based on Marketing Strategies in Commercial Banks. EUROPEAN JOURNAL OF BUSINESS STARTUPS AND OPEN SOCIETY, 2(10), 25–32. Retrieved from https://inovatus.es/index.php/ejbsos/article/view/1313
37. Самадова, Н. Р. (2024). КОРХОНА ИҚТИСОДИЙ САЛОҲИЯТИНИНГ КОМПЛЕКС ТАҲЛИЛИ COMPLEX ANALYSIS OF THE ECONOMIC COMPETENCE OF THE ENTERPRISE. World scientific research journal, 23(2), 174-181.
38. Samadova Nargiza Rasulovna. (2023). Ways to Analyze Financial Potential Based on the Balance Sheet. Central Asian Journal of Innovations on Tourism Management and Finance, 4(12), 65-67. Retrieved from https://cajitmf.centralasianstudies.org/index.php/CAJITMF/article/view/661
39. Маматкулов, А. Х. (2023). Пахтани қайта ишлаш корхоналарида ишлаб чиқариш харажатлари бўйича таннархни ҳисоблаш усулларини такомиллаштириш. Gospodarka i Innowacje., 41, 142-145.
40. Маматкулов, А. (2017). Совершенствование учета затрат в производственном учете на хлопкоперерабатывающем предприятии. Экономика и инновационные технологии, (3), 111–117. извлечено от https://inlibrary.uz/index.php/economics_and_innovative/article/view/9264
41. Rozmatovna, Y. U. (2022). Improvement of Intangible Assets Accounting and Auditing. Texas Journal of Multidisciplinary Studies, 9, 102-104.
42. Rozmatova Umida Yuldashevna. (2023). IQTISODIYOTNI TARTIBLASHDA BOZOR MEXANIZMI . Journal of New Century Innovations, 30(3), 12–13. Retrieved from https://newjournal.org/index.php/new/article/view/7342
43. Nurmanov, U. A. (2022). Budgeting in the management of current assets. Berlin Studies Transnational Journal of Science and Humanities, 2(1.1 Economical sciences).
44. У.А. Нурманов. (2024). Жорий активларни бошқаришда тизимли ёндашишни такомиллаштиришнинг муҳимлиги. World Scientific Research Journal, 23(2), 277–286. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3041
45. Yuldasheva, U. A. (2022). THE IMPACT OF THE TAX BURDEN ON THE FINANCIAL ACTIVITIES OF BUSINESS ENTITIES. ILMIY TADQIQOT VA INNOVATSIYA, 1(1), 55-63.
46. Yuldasheva Umida Asanaliyevna. (2024). WAYS TO OPTIMIZE THE TAX BURDEN ON ORGANIZATIONS IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN. American Journal of Business Management, Economics and Banking, 20, 248–253. Retrieved from https://www.americanjournal.org/index.php/ajbmeb/article/view/1782
47. Yuldasheva, U. (2022). IQTISODIYOTNING XALQARO INTEGRATSIYASIDA INVESTITSIYALARNING O'RNI VA AXAMIYATI. INTERNATIONAL CONFERENCE ON LEARNING AND TEACHING, 1(4), 336–345. Retrieved from https://researchedu.org/index.php/iclt/article/view/2742
48. Юлдашева, Д. А. (2024). ИНФОРМАЦИОННАЯ ОСНОВА ОЦЕНКИ СОБСТВЕННОГО КАПИТАЛА ХОЗЯЙСТВУЮЩИХ СУБЪЕКТОВ. World scientific research journal, 23(2), 57-66.
49. Yuldasheva D.A. (2023). INFORMATION AND ANALYTICAL BUSINESS ENVIRONMENT AND ITS INTERACTION WITH ACCOUNTING IN THE DIGITAL ECONOMY. European Journal of Research Development and Sustainability, 4(1), 9-12. Retrieved from https://scholarzest.com/index.php/ejrds/article/view/3106
50. Сагдиллаева, З. А. (2024). ФИНАНСОВЫЙ АНАЛИЗ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ РАЗВИТИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА. World scientific research journal, 23(2), 191-198.
51. Сагдиллаева, З. А. (2024). СОДЕРЖАНИЕ И ПОРЯДОК ПРОВЕДЕНИЯ АНАЛИЗА ФИНАНСОВОЙ ОТЧЁТНОСТИ, СФОРМИРОВАННЫЙ НА ОСНОВЕ МСФО. World scientific research journal, 23(2), 437-442.

52. Sardor Umarovich Kholdorov (2022). Investitsion loyihalarini moliyalashtirishda xavflarni baholash va boshqaruv masalalari. "The processes of digital transformation in the economy, finance and management in the context of a pandemic", 6, 916-927 pp.
53. Сардор Умарович Холдоров (2022). Рақамли иқтисодиёт шароитида инвестицион фаолиятини молиялаштириш истиқболлари. "Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси: мақсад, тамойиллар ва ривожланиш истиқболлари", 3, 326-329 б.
54. Абдуллаев Аброр Бозарбоевич. (2023). Корхона солиқ мажбуриятларини самарали бошқаришни таъминлашда солиқ аудитининг роли. World Scientific Research Journal, 21(1), 134–142. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/2871
55. Абдуллаев, А. Б. (2019). Совершенствование учета и анализа налогов improvement of accounting and analysis of taxes. ББК 65.052 Б 94, 10.
56. Абдуллаев Аброр Бозарбоевич. (2023). Солиқ таваккалчилигини бошқаришда солиқ аудитининг роли ва вазифалари. World Scientific Research Journal, 21(1), 166–175. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/2874
57. Abdullayev, A. B., & Ochilov, O. I. (2021). A new approach to the methodology of tax analysis. Asian Journal of Research in Business Economics and Management, 11(9), 19-25.
58. Якубов Улугбек Касимович. (2024). Хўжалик юритувчи субъектларнинг молиявий-иқтисодий ҳолатини таҳлилида ташқи иқтисодий фаолият кўрсаткичларидан фойдаланиш масалалари. World Scientific Research Journal, 23(2), 428–436. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3055
59. U.Yakubov, Q.Altiyev, Sh.Maxmudova. (2022). Biznes tahlilda raqamli texnologiyalar. (Darslik). –T.: "Nihol print", 236 b.
60. САГДИЛЛАЕВА, З. А., & ЧОРИЕВ, И. Х. (2016). Проблемы аудита оплаты труда. In СОВРЕМЕННЫЕ ПРОБЛЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ И РЕГУЛИРОВАНИЯ: ПОИСК ОПТИМАЛЬНЫХ РЕШЕНИЙ (pp. 113-119).
61. Choriev, I., & Mamatqulov, A. (2018). THE EFFECT OF DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS ON SEGMENTAL SEPARATION OF POPULATION. International Finance and Accounting, 2018(5), 12.
62. Тулаев Мирзакул Саламович. (2024). РАСЧЕТ РЕНТАБЕЛЬНОСТЬ СОБСТВЕННОГО КАПИТАЛА (ROE) В УЗБЕКИСТАНЕ . World Scientific Research Journal, 23(2), 182–190. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3031
63. Тулаев Мирзакул Саламович. (2024). МОЛИЯВИЙ ҲИСОБОТЛАРНИ КОЭФФИЦЕНТЛАР ЁРДАМИДА ТАҲЛИЛ ҚИЛИШ МАСАЛАЛАРИ . World Scientific Research Journal, 23(2), 149–162. Retrieved from http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/3028